

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הביטוח והגבייה
מינהל כספים ובקרה

תאריך: ג' תשרי תש"ע 21.09.2009	חוזר כללי מס': 131/09 חוזר גבייה מלא שכירים מס': 1367 חוזר מעסיקים מס': 1441 חוזר כספים מס': 2111
נושא: החזרים תת נושא: החזר גביית יתר שם החוזר: נוהל החזר דמי ביטוח במקרים מיוחדים	
מטרת החוזר הצגת המצבים המיוחדים וקביעת כללים אחידים לטיפול בהחזרים אלו.	
פתח דבר	
תהליך עבודה 	
חשוב לדעת האמור במסמך זה רלוונטי לכל סכום שיוחזר. עם זאת, כאשר ההחזר עולה על סכום של 30,000 ₪, הוא יאושר בהתאם לכללים ולסמכויות הקיימות בעניין החזר דמי ביטוח. הסכום אמור להיות מעודכן מעת לעת בהתאם להחלטת מינהל הגבייה.	
נספחים נספח 1 – נוסח הצהרה למבוטח שאין לו חשבון בנק נספח 2 - נוסח ייפוי כוח והסכמה להעברת יתרת זכות נספח 3 – לוח סמכויות להחזרים נספח 4 - החזר דמי ביטוח לחשבון בנק שגוי , כפי שנמסר על ידי אגף הכספים	
רשימת תפוצה	

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הביטוח והגבייה
מינהל כספים ובקרה

פתח דבר

הוראות החוק בעניין החזר דמי ביטוח ששולמו ביתר קבועות בסעיף 362 לחוק. בעקבות פניות חוזרות ונשנות בנושא החזר גביית יתר במצבים חריגים, נקבעו כללים ונהלי עבודה בשיתוף עם הלשכה המשפטית, כיצד ולמי ניתן לבצע את ההחזר.

ככלל, הזכאי להחזר דמי ביטוח הוא המבוטח שחויב בתשלום דמי ביטוח על פי החוק, גם אם התשלום בוצע על ידי אדם אחר, למעט מקרים בהם מאשר המבוטח להעביר את ההחזר לגורם אחר.

[חזרה](#)

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הביטוח והגבייה
מינהל כספים ובקרה

פירוט המצבים

להלן סוגי ההחזרים המיוחדים ואופן הטיפול בהם:

תאור המצב	אופן הטיפול	הערות
1. החזר למבוטח שחשבון הבנק שלו מוגבל, או שאין לו חשבון בנק, או שהוא מסורב ע"י הבנקים לפתוח חשבון	פקיד הגבייה יבדוק במערכת "מגבל" אם החשבון מוגבל.	אם המבוטח מאשר בכתב לבצע החזר לחשבון בנק מוגבל, ישנה פקיד הגבייה את היעוד במסך הסדרים, בפרטי הבנק לה.מ. לתשומת ליבכם , אם חשבון הבנק של המבוטח מעוקל, חובה להשיב את הכספים לחשבון זה (למרות שהחשבון מעוקל).
	אם אין לו חשבון בנק על שמו ימלא המבוטח הצהרה (נוסח ההצהרה - ראו נספח 1), ויתרת הזכות תוחזר לו באמצעות בנק דואר מקוון .	ההצהרה שימלא המבוטח תקפה להחזר מסוים ואין להשתמש בה לגבי מקרים נוספים בעתיד שבהם יהא זכאי להחזר ד"ב.
2. החזר לאחר (שאינו בעל יתרת הזכות) א. החזר יתרת זכות למבוטח ששוהה בחו"ל, "לבן משפחה" הורה, ילד, אח, אחות נכד.	1. כאשר למבוטח חשבון בנק בחו"ל, ההחזר יתבצע ע"י העברת התשלומים במטבע חוץ לחשבון בחו"ל. העברה תעשה באמצעות פניה לאגף הגבייה במשרד הראשי. 2. במקרים חריגים כאשר אין למבוטח חשבון בחו"ל יחתום המבוטח על יפויי כוח והסכמה להעברת היתרה לבן משפחה. ההחזר יתבצע באישור מנהל תחום הגבייה	בקרוב נאפשר החזר יתרת הזכות לחשבון בנק בחו"ל באמצעות מערכת גל"ש. ההחזר יתבצע באמצעות "תשלום בהמחאה" בקוד החזר ת.ה. (מסך 253) פקיד הכספים יחזיר את היתרה באמצעות בנק דואר מקוון.

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הביטוח והגביה
מינהל כספים ובקרה

	בסניף (ראו נספח 2).	ב. החזר יתרת זכות של מבוטח שנפטר לשאירים חוקיים אלמנה וילדים עד גיל 18. ג. החזר יתרת זכות ליורשים שאינם מקבלים קצבת שאירים על פי החוק.
יש צורך בקבלת אסמכתאות. אם התמנה מנהל עיזבון על פי צו ירושה, יועבר ההחזר לעיזבון על פי הפרטים שמסר מנהל עיזבון בכתב.	ניתן לבצע החזר לחשבון הבנק אליו משולמת קצבת שאירים. יתרת הזכות תועבר ליורשי המבוטח בהתאם לצו ירושה או צו קיום צוואה לפי היחס הנקבע בצו.	
קיים תהליך של אימות חשבונית בנק. במקרים חריגים נפעל על פי ההנחיות ב נספח 4 .	הנחיות לביצוע – ראו נספח 4 .	3. החזר דמי ביטוח לחשבון בנק שגוי
	במצב זה הזכאות להחזר היא של השותפים שהם בבחינת עובדים עצמאים. אם ישנם יותר משותף אחד בשותפות, ההחזר יוחזר באופן יחסי לחלקו בשותפות. (בתנאי שבתיק מעסיק לא קיים חשבון בנק ע"ש השותפות).	4. החזר לשותפים בישות משפטית "שותפות"
	ההחזר יתבצע לחשבון המתנהל ע"ש החברה בלבד.	5. החזר לחברה בע"מ

[חזרה](#)

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הביטוח והגבייה
מינהל כספים ובקרה

חריגים

כל מקרה שנסיבותיו מיוחדות ואין לו מענה בכללים שפורטו לעיל, או שקיים ספק לגביו, יש לפנות להתייעצות עם אגף הגבייה במשרד ראשי.

[חזרה](#)

רשימת תפוצה

נמענים לביצוע:

מנהלי הסניפים, מנהלי סניפי משנה, מנהלי תחום בכירים ביטוח וגבייה בסניפים, מנהלי תחום כספים ובקרה בסניפים, פקידי גבייה מלא שכירים, פקידי מעסיקים, פקידי כספים בסניפים.

[חזרה](#)

ב ב ר כ ה ,

אבי ברף
חשב המוסד

יגאל ברזני
סמנכ"ל ביטוח וגבייה

[חזרה](#)

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הביטוח והגביה
מינהל כספים ובקרה

נספח 1 - נוסח הצהרה למבוטח שאין לו חשבון בנק

אני _____ ת.ז.: _____ מצהיר כדלקמן:

1. ידוע לי שלזכותי עומדת יתרה בסך _____ ש"ח (על הפקיד למלא) בגין דמי ביטוח.

2. יש לסמן את הסעיף המתאים:

לא מתנהל על שמי חשבון בנק באחד הבנקים בישראל מהסיבה _____, אך מתנהל על שמי חשבון בנק בחו"ל ופרטיו הם בנק _____ סניף _____ מספר חשבון _____, כתובת הסניף (רחוב, עיר, מדינה) _____ (מצורף שיק מבוטל מחשבון זה).

לא מתנהל על שמי חשבון בנק באחד הבנקים בישראל מהסיבה _____ ולא מתנהל על שמי חשבון בנק מחוץ לישראל מהסיבה _____.

3. עם העברת סכום דמי הביטוח כאמור בסעיף 1, לחשבון הבנק המתנהל על שמי או באמצעי אחר כפי שיודיע לי המוסד לביטוח לאומי, לא תהיה לי כל טענה ותביעה מכל סוג שהוא אל המוסד לביטוח לאומי בגין החזר סכום זה לפי הפרטים שמסרתי.

על החתום,

תאריך _____

חתימה _____
(שם המבוטח)

חזרה

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הביטוח והגבייה
מינהל כספים ובקרה

נספח 2 - נוסח ייפוי כח והסכמה להעברת יתרת זכות

1. אני _____ ת.ז. _____ מאשר כי ידוע לי שלזכותי עומדת יתרה בסך _____ ₪ (על הפקיד למלא) בגין דמי ביטוח.
2. אני הח"מ, מייפה את כוחו של מר/גב' _____ ת.ז. _____ לקבל בשמי ובעבורי מאת המוסד לביטוח לאומי את הסכום המפורט בסעיף 1, ומתיר למוסד לביטוח לאומי להעביר הסכום האמור לחשבון הבנק שפרטיו הם:
שם בעל החשבון _____ ת.ז. בעל החשבון _____
בנק _____ סניף _____ מספר חשבון _____.
3. משיועבר הסכום האמור, לא תהיה לי כל טענה ותביעה מכל סוג שהוא אל המוסד לביטוח לאומי בגין החזר סכום זה לפי הפרטים שמסרת.

על החתום,

חתימה _____
מנהל תחום הביטוח והגבייה

חתימה _____
(שם המבוטח)

תאריך _____

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הביטוח והגביה
מינהל כספים ובקרה

נספח 3 – לוח סמכויות להחזרים

סכום ההחזר	המוסמך להחליט
עד 29,999 ש"ח	אחד מהבאים: <ul style="list-style-type: none"> • מנהל מדור • מנהל מדור בכיר • עוזר ראשי, מרכז • מרכז בכיר • ממונה, מנהל מחלקה
מ-30,000 ש"ח ועד 40,000 ש"ח	סגן מנהל תחום
מעל 40,000 ש"ח	אחד מהבאים: <ul style="list-style-type: none"> • מנהל תחום • מנהל סניף משנה • מנהל סניף

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הביטוח והגבייה
מינהל כספים ובקרה

נספח 4 - החזר דמי ביטוח לחשבון בנק שגוי

במקרים בהם העביר המוסד בטעות את דמי הביטוח ששולמו ביתר לחשבון בנק שאינו של המבוטח או מורשה מטעמו שאושר על ידי המוסד, היינו, לחשבון בנק שגוי, יש לפנות לפקיד אגף הבנקים במשרד הראשי להמשך טיפול.

על יחידת הבנקים לפנות לבנק על מנת לברר מה עלה בגורל הכספים שהועברו.

א. במידה והבנק מאשר כי הכספים זוכו בחשבון בנק שאינו של המבוטח, פקיד אגף הבנקים יבצע תשלום מחדש – במקביל תצא דרישה לבנק להחזר הכספים.

ב. במידה והכספים נמשכו מקצתם או במלואם, ובהתאם למידע שהתקבל מהבנק (או מפקיד הגבייה) פקיד אגף הבנקים יזין את פרטי המושך וישלח הודעה למושך להחזר הכספים בצרוף שובר תשלום בהתאם.

ג. באם הבנק משיב פנינו ריקם משהכספים נמשכו, יש לפנות למקבל הכספים בדרישה להשבת הכספים.

ד. באם לא הוחזרו הכספים, יש לפעול לקיזוז הסכום כולו או חלקו מכל תשלום המגיע לו מהמוסד. הקיזוז יתבצע באופן ידני על ידי יחידת הבנקים במשרד הראשי.

ה. באם אין אפשרות קיזוז, יש לפנות ללשכה המשפטית להוצאת דרישה להחזר הכספים.

בכל מקרה שיתרת הזכות הועברה לחשבון בנק שגוי, יש להשיב את היתרה למבוטח באופן מיידי.

חזרה